

Még itt is a parlamentekről Küldött munkatársunk jelenti

Beszámoló tudósítás helyett

November 22-én rendezték meg a JATE OD KISZ-diákszervezetének sajnósa, egy időben a hallgatói parlamentekkel, így helyszíni tudósítás helyett egy küldött beszámolója kell hagyatkozunk. Dr. Meskó Eszter, a Szerves Kémia Tanszék munkatársa vállalkozott arra, hogy felelevenítse a parlament legfontosabb, jellemző mozzanatait, s szólnon főként a Természettudományi Karon jelentkező problémákról.

Az OD KISZ-parlamentjén szóvá tettem nekik, hogy a tanszéki csoportszintű parlamenti hasznossága megkérdőjelezhető, mivel nálunk például mindössze egy tanszékvezető jelent meg ezen. Hozzászólásomban másodsorban a szerződéses állásban levő fiatalok gondjaival foglalkoztam. Helyzetüket a létbizonytalanság jellemzi, s egyébként úgy tűnik, hogy ez kimondottan természettudomány-kari probléma, főként a vegyészeket és biológusokat érinti. A szerződéses állásban levők helyzetével való foglalkozást már az előző diákszervezet Intézkedési Terve is előírta, sajnos, ügyükben nagyon kevés intézkedés történt. Tudomásom szerint most kerül majd az Egyetemi Tanács elé ez a kérdés. Az elaprózottság továbbra is nagy, bár most már hosszabb időre kötik a szerződéseket (fél évre, egy évre), de mivel a témák, amelyek kutatására szerződtetik őket, amúgy is 3-5 év időtartamúak, szerencsésebb lenne még ezt az időpontot is meghosszabbítani. Persze lehet, hogy ez már nem az egyetem hatáskörébe tartozik, mindenesetre problémát okoz. A szerződésekre vonatkozóan nincs aztán például káderképzési terv és munkaköri leírás. Úgy gondolom, hogy az elvárásnak és a számonkérésnek és a számonkérésnek valamilyen közös alapról kellene kiindulnia. De hát rányom vannak a szerződéses lakástámogatási kölcsönök vagy éppen a reg-

geli nyelvtanfolyamok esetében is. Ez azért is sértő, mert a szerződésesek általában ugyanazt a munkát végzik, mint a státuszon lévők, tehát a konkrét tevékenység alapján nincs közöttük különbség. A parlament most rögzítette az Intézkedési Tervben, hogy a szerződésesek ügyét tisztázni kell, s a jogok és kötelezettségek szempontjából egyaránt szükséges az alapvető elvek felvétele a Szervezeti és Működési Szabályzatba.

A nyelvtanulással kapcsolatban elhangzott az a javaslat a parlamenten, hogy a fiatal egyetemi oktatók részére az 5 év alatt biztosítani kellene a jogot egy két éves intenzív nyelvtanfolyam elvégzésére, valamint egy nyelvvizsgára. Tudomásom szerint előfordul, hogy a tanszékvezető különböző megmondások alapján nem járul hozzá a reggeli nyelvtanfolyam végzéséhez.

Szó esett, természetesen, a lakáskérdésről is. Felvetődött, hogy a városi KISZ garzonakciójának mintájára nem lehetne-e OTP-JATE garzonakciót indítani. Megtudtuk egyébként, hogy a városi KISZ akciója, a híresztelésekkel ellentétben, nem szűnik meg. Újdonság, hogy azok a fiatalok, akik tanácsi lakásra lennének jogosultak, de erről lemondva OTP-t vállalnának, a jövő évtől kezdve kb. 80-100 ezer forint támogatást kapnak a megyei tanácstól, amit nem kell visszafizetni.

Talán még a korsztály-problémát kellene megemlítenem: szó esett az OD KISZ-parlamentjén arról is, hogy vajon mitől fiatalok az oktatók, dolgozók 35 éves korig. Legfeljebb szociálisan vagyunk fiatalok, vonta le a következtést egy hozzászóló, ez nem jelenti azonban, hogy egyéb szempontokból is fiataloként (azaz nem-felnőttként) kell kezelni bennünket.

B. GY.

Parlament vagy panasziroda?

A mai gyakorlat alapján tartott diákszervezetek meggyőződése szerint az apró életrevaló ötletek, ügyviteli, eljárásbeli korrekciók, egyáltalán mindazon javaslatok és panaszok fórumai, melyekkel a diákság néhány megoldási recept erejéig átveszi (átvenni ajánlkozik) a tanárság és az iskolavezetés funkcióit, illetve bizonyos kitarukozásával kifejezi véleményét, levezeti feszültségeit. Azaz a parlamenteken a diákság nem önálló tényezőként, hanem felvett szerepekben jelenik meg, ráadásul spontán, szervezetlen módon, legőszintébb képviselőiben is jórészt szubjektív megfontolásból, s szubjektív célokkal.

A parlamenti eljárások nyilvánvaló visszassága például, hogy a javaslatokat gyakran nem szerzőjük képviseli, hanem a csoport vagy évfolyam egy-egy megbízottja, hogy ezeket jegyzőkönyvi kivonatokban több-kevesebb pontossággal örökíti meg, s továbbítja, hogy megszavaztatásuk egy tömbben történik, a levezető elnök eme szóbeli kérdéssel: egyetértettek-e az elhangzottakkal — legyen az pro vagy kontra, személyes felháborodás, tanári expozé avagy a szavazó előtt ismeretlen és megítélhetetlen, esetleg épp az általa képviselt tárgy. Eleve javasolom, hogy minden véleményt végig szerzője képviseljen függetlenül attól, küldött-e vagy sem, van-e szavazati joga vagy nincs. Adja le írásban javaslatát, a jegyzőkönyv-vezető legfőbb a kérdés megvitatását rögzítse, s ami a lényeg: ha a javaslattevő a vitában fölmerült érvekkel szemben is ragaszkodik álláspontjához, ebben az eredeti formájában kerüljön tovább. Csak ráadás legyen, hogy azt a parlament tételenkénti szavazásban megerősítse.

Persze egy ilyen biztosított rendszer mit sem ér s fölösleges, ha a javaslatok egy része félreértéseken, pusztán tájékozatlanságon alapul. De hogy ez ritkábban forduljon elő, ahhoz a parlament szerkezetét kell megváltoztatni s nemcsak eljárásait.

Hogyan rendelkezzen a diákság információkkal — s lehetőleg naprakészen — minden kérdésben, ami egy ilyen tanácskozáson fölmerülhet? Hogyan kísérelje figyelemmel folytatatosan a javaslatok megvalósulását? Mennyire lehet fogalma a vezetés szándékairól? Tulajdonképpen általános tájékozatlanságunkon kellene javítani, s ez nem feltétlenül köthető csak a parlamentekhez — ám ha a parlamenthez kapcsolódna egy állandó informáló szerv, amely folyamatosan működik a két éves periódusban, az egyben a végrehajtást is ellenőrizhetné, föltéve, hogy ezt a választott bizottságot a tanszékek, az intézményi vezetés beavatnái ügyei. Függetlenül a KISZ-szervezetektől, mert ezek a parlamenten kívül sok egyéb álláspontot is képviselnek.

Ez a bizottság — mintegy a parlament felső szerveként — meghirdethetne beszámolókat, amelyekben az érdeklődőket folyamatosan tájékoztatja. Összehívhatna előparlamenteket, értelem szerűen elsősorban a diákság számára, saját álláspontjuk egyeztetésére. Így a parlament tulajdonképpen kétkamarássá válna, amit feltétlenül indokol, hogy az összparlamenten az intézményi hierarchia vegyesen vesz részt, fejt ki befolyását.

Fogas kérdés, hogy egy bizottsági tag mibe pillantson bele, miben nyilvánítson véleményt. Am ha semmilyen cselekvési joggal sem rendelkezik, akkor is "tényező", bonyolultabb, árnyaltabb teszi a rendszert, ha úgy tetszik: a demokrácia mindennapi próbaköve.

Javaslatom olyan parlament, amelynek választott vezető szerve a következő parlamentig — ha részben változó összetételben is — figyelemmel kíséri határozatainak sorsát. Az egész rendszert felülről egy feljebbviteli fórum egészítheti ki, amihez az intézmény és a bizottság egyaránt bármikor fordulhat.

Ez a rendszer is csupán részleteiben kidolgozva közelítené meg a parlament fogalmát, s nyilván csak funkcionálásban derülne ki, valóban az-e. A KISZ küldöttgyűlésnek, a panaszirodának, a tévé Fórum, Válaszoló a miniszter stb. sorozataihoz hasonló kérdés-felelet programoknak is van értelme és funkciója, de ezek nem parlamentek. Javaslatom minimálisnak frazeológiaiainak is tekinthető avagy egy frazeológia értelmezési javaslatának.

R. P.

Mutassatok utat!

avagy játék a szabályokkal

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola november 24-i (szombat) diákszervezetjén nem vettem részt, mert nem voltam sem küldött, sem meghívott. S nem vehettem részt, mint az idő és személy egyeztetési problémával küzdő Szegei Egyetem (jobb híján) megbízott külső munkatársa sem, sőt mint az intézmény hallgatója sem. Jóllehet részvételi szándékom felől tájékoztattam a KISZ-titkárt, a titkárhelyettesét, az érdekvédelmi felelőst, s tudott tervemről az egyik főigazgató-helyettes is. Beszélgetésünk folyamán a KISZ-titkár felhívta figyelmem a játékszabályok betartására. (Küldött és meghívott szóvalhat föl.) Köszöntem az útbaigazítást, s ígertem, státuszomnak megfelelően viselkedek: hallgatók a parlamenten.

Így sem vehettem részt a parlamenten, de legalább az "igazi" újságíró bemehetett.

A szombaton történekről utólag értesültem. Többek között az egyik küldött képviselő kérdésére, hogy nyilvános-e a parlament, Haladi Andrea levezető elnök a birtokában levő "Útmutató az 1984. évi ifjúsági parlamentek megrendezéséhez" című kiadványra hivatkozva kijelentette: nem, csak a küldöttek és a meghívottak vehetnek részt.

A parlament után én is olvastam a kiadványt, melynek 12. oldalán a "IV. A parlamentek résztvevői, a határozatképesség" fejezet első kérdésére ("Mit jelent a parlamentek nyilvánossága?") az a válasz olvasható: "A parlamentek ülései nyilvánosak, de az üléseken tanácskozási joga a szavazati

jogú fiataloknak és a meghívottaknak van.

A nyilvánosság a parlamentek demokratizmusának természetes velejárója. A tanácskozáson — az objektív tárgyi körülmények kezeletel között (pl.: a terem nagysága) — a munkahely bármely érdeklődő dolgozója, a sajtó képviselői stb. részt vehetnek, de a tanácskozás — vagyis a hozzászólás — joga ennél szűkebb kört illet meg."

Vajon hányan tudtak erről a márciusban megjelent füzetéről a KISZ-vezetőségén kívül? Hányan jöttek volna el, ha ismerik az "Útmutatót", hiszen úgy demokratikus, ha a választók ellenőrizhetik, visszahívhatják képviselőiket. Találgatni, mentegőzni lehet. Az objektív tényezőkre (teremmagyság), tűzvédelmi előírásokra hivatkozás helyett, miként ünnepi alkalmakkor szokás, az 1500 fős hallgatói létszámnak megfelelő nagyobb teremben lehetne lebonyolítani, az ilyen közérdeklődésre számotartó eseményt. (Jelen esetben nem ez volt az akadály, mert volt hely a tanácskozás kezdetétől végéig növekvő számban.)

Hallgatói érdektelenséget okolni is bevált fogás. Az érdektelenségben azonban az egyéni hibák mellett nagy szerepe van a tényező bürokráciának és az információk ilyen áramoltatásának, ami a vezetők-vezetettek viszonyának rögzülését kiválóan, a demokratizálódást aligha szolgálja. A kis-korúsításban elévülhetetlen érdemeket szerzett módszert olyan intézményben alkalmazni, ahol a felnőtté válás könnyítéséről tanulunk, több mint furcsa.

CSERNUS LAJOS

Dr. Juhász János

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy dr. Juhász János, a JATE Éghajlattani Tanszékének megbízott tanszékvezető egyetemi docense, életének 64. évében elhunyt.

Szöregen született 1921. június 21-én. Egyetemi tanulmányait Budapesten az Eötvös Loránd Tudományegyetemen végezte. 1958-tól a JATE Természettudományi Karának titkára, majd 1960-ban adjunktusként a JATE Éghajlattani Tanszékére került. Oktatómunkája a földrajzszakos nappali és levelező tagozatos hallgatók térkép- és vetülettan elméleti óráinak előadására és a csatlakozó gyakorlatok vezetésére irányult. A hallgatók hatékonyabb szakmai felkészítése érdekében több jegyzetet állított össze. Tudományos tevékenységét a Délkelet-Alföld, valamint a Duna-Tisza közli homokos területek mikroklímájának és klimatológiai kutatása fémjelmezte. E témakörben védte meg kandidátusi értekezését 1968-ban. Utóbb kutatási körét a talajjavítás éghajlati kérdései mellett szelezőrizó és a belvízképződés meteorológiai problémáira terjesztette ki.

Tudományos, oktatási és kutató, továbbá nevelői tevékenysége mellett sokoldalú társadalmi-politikai munkát végzett, közéleti tevékenységet folytatott. 1954-ben lett az MDP tagja, 1956-ban alapító tagja az MSZMP-nek. Aktívan részt vett a párt újjászervezésében.

A József Attila Tudományegyetemre kerülve aktív pártmunkát végzett, számos pártfunkciót töltött be. Haláláig tagja volt a JATE Szakszervezeti Bizottságának, mint a Számvizsgáló Bizottság elnöke.

Személyében közvetlen, pedagógus egyéniséget, a hallgatók és a munkatársak problémái iránt fogékony és segítőkész költéget veszítettünk el.

Emlékét megőrizzük.

a JATE Éghajlattani Tanszéke

Továbbképzés Újszegeden

November 16. és 18. között a KISZ KB szervezésében rendezték meg Újszegeden a tanárképző főiskolák KISZ-szervezetének vezetői továbbképzését. A programról, az elhangzott témákról és saját benyomásairól kérdeztük meg Záborczy Magdát, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola KISZ-titkárhelyettesét, a rendezvény egyik résztvevőjét.

Sajnos a továbbképzés időpontja nem a legszerencsésebben alakult — mondotta — hiszen egybeesett a TSÜLÖK-kel, ezen kívül egy pécsi hasonló rendezvényvel is. Talán ennek tudható be, hogy a pécsi főiskolások nem képviseltették magukat, s általunk ismeretlen okból nem jöttek el a pesti testvérintézmények KISZ-esei sem. Végül is 27 fő, valamint a KISZ KB képviselői vettek részt a tanácskozáson.

Milyen programokat hallhattak a jelenlevők?

Az egyetemi-főiskolai hallgatók egyszisztenciális

helyzetéről Domina István, a KISZ KB Egyetemi Főiskolai Tanácsának titkárhelyettese tartott előadást. Rákosi Ferenc, az EFT munkatársa a tanács munkabizottságainak tevékenységét ismertette. Ezekben kívül több szekciófoglalkozás zajlott le, melyeken az állami támogatások rendszerét vitathattuk meg.

Milyen benyomásaid alakultak ki a továbbképzés után? Mit kellene esetleg a továbbiakban másként szervezni?

Ebben a tanévben (valószínűleg a tavaszi hónapokban) még három ilyen találkozót tervezünk, szintén Újszegeden. Most főként adminisztrációs kérdésekről volt szó, s mivel az előadások inkább tájékoztató jellegűek, jó volna, ha a vitákat lehetővé tevő szekciófoglalkozások kerülnének túlsúlyba az előjövendők során, s talán elősegítené a

hasonló találkozók hatékonyságát az is, ha egy nappal korábban, tehát már csütörtöki nap elkezdődne.

Mennyire veszi figyelembe a KISZ KB a Ti véleményeket ezekben a kérdésekben?

—i —n

Emlékülés

Az MSZMP Csongrád megyei bizottságának oktatási igazgatósága, a városi pártbizottság, a szegedi felsőoktatási intézmények marxizmus tanszékei, a Szegei Akadémiai Bizottság, valamint a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csongrád megyei szervezete rendezésében került sor november 22-én ama tudományos emlékülésre, amelyen a felszabadulás óta eltelt 40 esztendő tudományos eredményeit foglalták össze és vitatták meg a résztvevők.

Dr. Székely Sándornak a városi pártbizottság titkárának megnyitója után dr. Komócsin Mihály, az

MSZMP, Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára tartott plenáris előadást.

Az emlékülés munkája a továbbiakban két szekcióban folytatódott. A gazdaság, politika, ideológia szekciójában az MSZMP KB részéről dr. Réti László, a JATE részéről dr. Serfőző Lajos, az oktatási igazgatóság részéről pedig dr. Kanyó Ferenc és dr. Váczi Mária tartott referátumot; az ideológia, kultúra és közgondolkodás szekciójában többek közt dr. Konecz Jánosnak, a megyei pártbizottság titkárának és dr. Horucz László egyetemi docensnek előadása hangzott el.